

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Väylävirasto
Opastinsilta 12 A
00520 Helsinki

Y-tunnus 1010547-1

Puhdistettavan alueen sijainti

Osoite:
Kemin ratapiha, Rautatiekatu 3, Kemi

Kiinteistöt:
240-871-1-2
240-871-1-1

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimittavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta toimitettiin Lapin ELY-keskukselle 4.9.2025.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

ELY-keskus on antanut 12.8.2020 ilmoituksen kohteena olevalle kiinteistölle ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaisen päätöksen (LAPELY/3258/2020) pilaantuneen maaperän puhdistamiseksi. Päätöksessä annettiin määräykset pilaantuneen maa-aineksen

poistamiseksi rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Päätös oli voimassa 31.8.2025 asti.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Kohdealue on toiminut rautatiekäytössä 1900-luvun alusta saakka. Kohteessa ei ole tapahtunut tiedossa olevia onnettomuuksia. Tutkimuksissa todetut raskasmetallipitoisuudet ovat todennäköisesti toimintahistoriasta peräisin olevaan haitta-ainekuormaa.

Alueen ja lähiympäristön kaavoitus, nykyinen ja tuleva maankäyttö

Ilmoituksen kohteena oleva alue toimii rautatiealueena. Osa alueesta sijaitsee yleiskaava-alueella ja ratapihan itä- ja eteläosa ovat myös asemakaava-alueella.

Kemin yleiskaavassa ratapiha sijoittuu kaavamerkinnällä (LR) rautatieliikenteen alueelle. Alueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia teollisuus-, varasto- ja palvelutiloja. Rautatietä risteävä muu liikenne järjestetään eritasoon tai ratkaistaan muilla järjestelyillä. Alueen sisälle sijoittuu rakennussuojelukohde.

Ratapihan/liikennepaikan itä- ja eteläosa ovat asemakaava-alueella. Eteläväylän ratasilta ja ratasillan eteläpuolinen alue, ratapiha ja ratapihan itäosa ovat asemakaavassa osoitettu rautatiealueeksi (LR) merkinnällä.

Alueen käyttö tulee jatkumaan entisellään. Kemin ratapiha sijaitsee taajama-alueella Kemin keskustassa. Ratapiha sijoittuu Ratapihankadun ja Eteläväylän länsipuolelle. Ratapihan länsipuolella on varasto- ja huoltorakennuksia sekä Kemin asemapuiston alue (hotelli, kahvila/ravintola) ja asuintaloja Asemakadun länsipuolella. Ratapihan itäpuolella on muun muassa betonitehdas sekä muita teollisuus- ja varastotoimintoja. Asemakadun länsipuolella on asuinkerrostaloja. Eteläväylän eteläpuolella ratapihan ympäristössä on muun muassa jakeluasema sekä osin puustoista viheraluetta. Jakeluaseman eteläpuolelta haarautuu vanha pistoraitteen alue. Radan itäpuolella on puustoista viheraluetta (suojaviheralue), minkä itäpuolella on erilaisia liikeitä kuten rengasliike.

Ratapihan läheisyydessä ei sijaitse useita luonnonsuojelualueita. Lähin suojelualue (Perämeren saaret) sijaitsee Ajoksessa noin 3 km kohteesta lounaaseen.

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Rautatiealueen päällysrakenne muodostuu ratasepelistä (tukikerros 55 cm), jonka alapuolella sijaitsevat hiekasta/sorasta muodostuvat väli- ja eristyskerrokset. Kohteessa ei ole tehty routa/pohjatutkimuksia, sillä vaihde V501 sijaitsee ratasillalla. Ratasillalla maa-aines koostuu lähinnä raidesepeleistä. Geologian tutkimuskeskuksen karttapalvelun mukaan ratapihan alueen maaperä on kartoittamatonta. Ratapihan ympäristössä on muun muassa hiekka- ja moreenialueita. Kemijoen alueella sekä Kemin eteläpuolella virtaavan Vähä Ruonanojan alueella on todettu hapanta sulfaattimaata. Kemin keskustan läheisyydessä hapanta sulfaattimaata ei ole todettu. Vaihdeytöt ulottuvat vain radan rakenteisiin, eikä maanrakennus ulotu luonnonmaahan asti.

Lähin pintavesialue, Perämeri, sijaitsee ratapihan itäpuolella lähimmillään noin 0,4 km etäisyydellä lännessä. Nauskaoja kulkee ratapiha-alueen läpi Eteläväylän pohjoispuolella ja laskee mereen ratapihalta lounaaseen venesataman suuntaan. Ratapihan alueella oja kulkee putkessa maan alla.

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue, Takaniitty-Kaijanharju, (1224050) sijaitsee noin 3 kilometrin päässä kohteesta koilliseen.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehdyt maaperä- ja pohja- pintavesitutkimukset

WSP Finland Oy on tehnyt hankealueelle maaperän pilaantuneisuustutkimuksia vuosina 2022 ja 2024. Toimenpidealueella on otettu maanäytteitä ratarakenteesta vaihteen V501 alueelta myös syksyllä 2024 Taratest Oy:n toimesta.

Tutkituissa maanäytteissä ei todettu kynnysarvot ylittäviä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä tai öljyhiilivetyjä (>C10–C40). Yksittäisiä PAH-yhdisteitä todettiin pieniä pitoisuuksia molemmissa näytteissä, PAH-yhdisteiden summapitoisuudet olivat <0,160 mg/kg ja 0,278 mg/kg. Öljyhiilivetyjä todettiin korkeimmillaan 16 mg/kg (>C21–C40).

Kuparin pitoisuudet (158 mg/kg ja 166 mg/kg) ylittivät molemmissa näytteissä 1 ja 2 alemman ohjearvon (150 mg/kg). Lisäksi näytteessä 1 nikkelin pitoisuus (58 mg/kg) ylitti hieman kynnysarvon (50 mg/kg). Näytteessä 2 arseenin pitoisuus (16,4 mg/kg) ylitti kynnysarvon (5 mg/kg). Muita kynnys- tai ohjearvon ylityksiä ei todettu.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Kohteen tukikerroksesta kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävien massojen karkea kokonaismääräarvio on 200 m³tr ja tukikerroksen haitta-ainepitoisuudet (metallit) ovat tutkimusten perusteella alemman ja ylemmän ohjearvon välissä. Määräarvio perustuu vaihdetyön maarakentamisen kaivumääriin. Haitta-aineiden pitoisuudet maaperässä voivat vaihdella vaihteen alueella, joten massamääräarvio on suuntaa antava. Työn yhteydessä uusitaan lähtökohtaisesti vain tukikerros, joka on noin 55 cm paksuinen kerros. Kemin liikennepaikan (ratapihan) vaihde V501 uusitaan. Vaihteelta ja siihen liittyviltä raiteilta poistetaan vanha tukikerros ja tehdään uusi tukikerros raidesepelistä 55 cm paksuudelta. Tukikerros uusitaan vaihteiden V503 ja V531 etujatkoksille asti sekä vaihteen V509 takajatkoksille asti arviolta noin 80-100 metrin matkalta. Vaihdetyö ei lähtökohtaisesti sisällä ratarakenteen välikerroksien uusimista. Myös betonipölkkyt ja kiskot uusitaan. Työhön kuluu myös raiteiden tukeminen työn aikana.

Vaihde V501 sijaitsee Eteläväylän ylittävällä ratasillalla. Sillan alueella tukikerroksen uusiminen tehdään sillan kannen vedeneritystä ja muita rakenteita rikkomatta. Sillalta poistetaan kaikki kiviaines. Lisäksi vaihteen läheisyyteen rakennetaan ratapihan kävelykulkutie.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Kohteessa ei todettu pilaantuneen maaperän puhdistustarvetta. Kohonneita haittaainepitoisuuksia (pitoisuudet yli ylemmän ohjearvotason) sisältävät maa-ainekset poistetaan alueelta vaihdetyön vaatimassa laajuudessa ja toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottoaikaan. Hyödyntämiskelpoiset maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat ylemmän ohjearvotason sijoitetaan ja hyödynnetään ilmoituksen hyötykäyttösuunnitelmassa esitetyn mukaisesti.

Mikäli leikkauspintoihin jää ylemmät ohjearvot ylittäviä jäännöspitoisuuksia, jäännöspitoisuuksista mahdollisesti aiheutuvaa riskiä tarkastellaan tarvittaessa erillisellä riskitarkastelulla. Myös mikäli kaivun yhteydessä havaitaan haitta-aineita tutkimuksissa todettua korkeampina pitoisuuksina tai yhdisteitä, joita ei ole tutkimuksissa todettu, käsitellään ne riskinarvioinnissa.

Puhdistusmenetelmät ja niiden valintaperusteet

Puhdistus tehdään massanvaihtona. Raskasmetallit esiintyvät tukikerroksessa sitoutuneena ratasepeliin, joka vaihdetaan joka tapauksessa radan turvallisuuden ja palvelutason säilyttämiseksi.

Kaivutyöt tehdään rakentamisen edellyttämässä laajuudessa. Pilaantumattomia ja alemman ohjearvon alittavia kaivumassoja pyritään hyötykäyttämään kohteessa.

Työn toteuttamisen aikataulu

Kemin liikennepaikan (ratapihan) vaihteen V501 päällysrakenne uusitaan lokakuussa 2025. Vaihteelta ja siihen liittyviltä raiteilta muun muassa poistetaan vanha tukikerros ja rakennetaan uusi tukikerros raidesepeleistä. Myös betonipölkkyt ja kiskot uusitaan. Poistettavia haitta-ainepitoisia massoja kuljetetaan tarvittaessa kootusti vastaanottopaikkaan vaihdetyön toteutuksen jälkeen.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Rakennusteknisesti ja haitta-ainepitoisuuksiltaan soveltuvia (haitta-ainepitoisuudet alittavat ylemmät ohjearvot) maa-ainesjätteitä voidaan hyödyntää toimenpidealueella tai sen läheisyydessä rata-alueella esimerkiksi ratapenkereissä tai muissa rakenteissa. Toteutunut hyötykäyttö dokumentoidaan ja se ilmoitetaan puhdistuksen loppuraportissa. Kaivutyön jälkeen radalle rakennetaan uudet tukikerrokset suunnitelmien mukaisesti. Kaivettuja pilaantumattomia maa-aineksia voidaan hyödyntää ratapihan tulevissa täytöissä, jos ne ovat rakentamiskelpoisia.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Puhdistustöitä ohjaamaan nimetään ympäristötekkinen valvoja. Kaivutyötä ohjataan tutkimustulosten perusteella, samoin määritetään maa-ainesten sijoituspaikat ja/tai mahdollinen hyödyntäminen kohteessa. Kaivetuista massoista otetaan näytteitä haitta-ainepitoisuuksien tarkentamiseksi ja massojen jatkokäsittelyn ja sijoituspaikkojen selvittämiseksi. Tarvittaessa voidaan ottaa näytteitä myös kaivun yhteydessä. Laboratoriossa näytteistä määritetään metallien, PAH-yhdisteiden ja öljyhiilivetyjen(>C10 – C40) pitoisuuksia.

Kaivutyön aikana haitta-ainepitoisuuksien seurantaan voidaan käyttää kenttämittauslaitteita (esim. XRF-röntgenfluorenssilaitte alkuaineille, PetroFlag -kenttämittaria öljyhiilivedyille). Näytteenotopisteiden sijainneista ja analyysituloksista sekä massojen sijoitus- ja vastaanottopaikoista pidetään kirjaa. Näytteenotosta ja maan poiston ohjauksesta huolehtii ympäristötekkinen valvoja.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Altistumisen ehkäisemiseksi pilaantuneiden maa-ainesten pölyäminen tulee estää. Maa-ainesten kanssa työskentelevien tulee käyttää normaalien suojavarusteiden (kypärä, heijastinvaatetus ja turvakengät) lisäksi viiltosuojattuja hanskoja sekä tarvittaessa hengityksensuojainta. Ympäristötekniinen valvoja ohjaa hengityssuojaimen käyttötarpeen ja laadun työmaakohtaisesti maaperän haitta-ainepitoisuuksien mukaisesti. Työsuojelun vastuu on kuitenkin pääurakoitsijalla.

Jos kaivutöiden aikana havaitaan merkittäviä määriä haihtuvia haitta-aineita, suojautumisen lisäksi varaudutaan kaivantojen tuulettamiseen. Työn turvallinen jatkaminen käytetyllä menetelmällä arvioidaan ja suunnitellaan jatkotoimenpiteet.

Puhdistustyön melu ja värinä vastaavat normaalin maanrakennustyömaan aiheuttamaa melua ja värinää. Melulta ja värinältä suojaudutaan normaaliin maanrakennustyöhön liittyvillä toimenpiteillä. Ulkopuolisten pääsy työmaalle estetään aidoin ja kyltein. Kaivu, varastointi ja kuljetukset tulee toteuttaa siten, ettei pilaantunutta maa-ainesta leviä työmaa-alueen ulkopuolelle.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

Ympäristötekniinen valvoja seuraa ja ohjaa puhdistustyön etenemistä ja kirjaa suoritettut toimenpiteet ja tapahtumat työmaapäiväkirjaan. Myös poikkeamat ja poikkeustilanteet kirjataan.

Poistettujen haitta-ainepitoisten maa-ainesten ja maaperästä poistettujen jätejakeiden laadusta ja määrästä pidetään myös kirjaa puhdistuksen aikana. Pilaantuneiden maaainesten kuormat varustetaan siirtoasiakirjoilla. Siirtoasiakirjoina käytetään sähköisiä siirtoasiakirjoja, joiden tiedot siirretään Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään SIIRTO-rekisteriin. Paperisia siirtoasiakirjoja voidaan käyttää, mikäli sähköisen siirtoasiakirjan käyttöön ei ole edellytyksiä. Kuorma-/siirtoasiakirjat säilytetään vähintään kolme vuotta työn hyväksymisestä valvojan arkistossa. Kuormakirjanpito esitetään loppuraportissa. Vastaanottopaikat ilmoitetaan valvovalle viranomaiselle ennen materiaalien kuljetusta.

Suunnitelluista ja otetuista kontrollinäytteistä sekä jäännöspitoisuusnäytteistä (määrä ja sijainti) pidetään kirjaa, ja ne raportoidaan toimenpideraportissa. Toteutetusta puhdistuksesta valvoja laatii loppuraportin, jossa esitellään alueella tehdyt toimenpiteet saavutettuine tuloksineen. Raporttiin liitetään puhdistukseen liittyvät kokousmuistiot, työmaapäiväkirja, jätteen poistot jätekoodeineen, pilaantuneen maaperän siirtoasiakirjat ja muut vastaavat työn suoritusta kuvaavat asiakirjat. Mikäli haitta-ainepitoisia maita vastoin ennako-

oletusta ei havaita, laatii valvoja toimenpideraportin, jossa kuvailee tekemänsä tarkistukset ja näytteenotot loppulausuntoineen.

Ympäristötekniinen valvoja laatii raportin toteutetusta massanvaihdesta ja mahdollisista muista puhdistustoimenpiteistä Loppuraportti toimitetaan hyväksyttäväksi Lapin ELY-keskukseen sekä tiedoksi Kemian kaupungin ympäristöviranomaisille. Työmaan aloituskokouksen ajankohdan tiedottaa asianosaisille työmaalle nimetty valvoja. Ympäristötekniinen valvoja laatii ilmoituksen puhdistustoimenpiteiden aloittamisesta Lapin ELY-keskukseen sekä Kemian kaupungin ympäristöviranomaisille ja tarvittaessa muille asianosaisille tahoille. Ilmoituksessa esitetään puhdistuksen aloitus, puhdistettava alue sekä puhdistuksen eri osapuolien yhteystiedot.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitukseen liittyviä erillisiä lausuntoja ei ole pyydetty.

VIRANOMAISEN RATKAISU

ELY-keskus on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä ilmoitetun alueen maaperän puhdistamisen. Töiden toteuttamisessa on noudatettava ilmoituksen lisäksi seuraavia määräyksiä:

Puhdistustavoitteet

1. Kiinteistöltä RN:o 240-871-1-2 ja 240-871-1-1 on puhdistettava raidetöiden rakentamisen vaatimassa laajuudessa pilaantuneet maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) mukaiset **ylemmät ohjearvot** haitta-aineiden osalta seuraavin tarkennuksin:

- kupari (Cu) 200 mg/kg,
- nikkeli (Ni) 150 mg/kg ja
- arseeni (As) 100 mg/kg.

Pilaantuneen maaperän puhdistustöiden yhteydessä haitta-aineiden poistaminen ja hallinta tulee pyrkiä toteuttamaan kestävästi ja siten, että optimoidaan toimenpiteiden kokonaisvaikutukset ympäristöön ja ihmisen terveyteen. Kaivettujen poistettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee olla luotettavasti ja kaivuualuetta edustavasti selvitetty. Alueen pohjaveden haitta-ainepitoisuudet tulee tarvittaessa selvittää ja puhdistustarve arvioida.

Puhdistustöiden aloittamisesta on ilmoitettava ELY-keskukselle ja Kemian kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Puhdistusta tulee jatkaa

siihen saakka, kunnes ELY-keskus hyväksyy puhdistuksen toiminnanharjoittajan esityksestä loppuun saatetuksi.

Puhdistustöiden yhteydessä mahdollisesti todetut käytöstä poistetut maanpäälliset ja maanalaiset laitteet sekä rakennelmat tulee poistaa. Myös maaperässä havaitut jätejakeet tulee poistaa ja toimittaa jätejakeittain niille tarkoitettuun luvanvaraiseen vastaanottoaikaan.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

2. Poistettavat pilaantuneet ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 4 mukaisesti, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottoaikaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineita.
3. Pilaantuneita maamassoja, joiden pitoisuustasot ylittävät määräyksessä 1 asetetut tavoitepitoisuudet saadaan pakottavasta syystä välivarastoida kiinteistöllä tiiviillä alustalla enintään 30 vuorokauden ajan. Välivarastoinnin on oltava mahdollisimman lyhytaikaista ja se on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-ainepitoisen maa-aineksen pölyämistä, haitta-ainepitoisten suoto- ja valumavesien muodostumista tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa. Maamassat on tarvittaessa peitettävä huuhtoutumisen ja pölyämisen estämiseksi. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö alueella

4. Kaivumaita, joiden pitoisuudet jäävät alle tavoitetasojen, voidaan hyödyntää esitetyn hyötykäyttösuunnitelman (Liite 4) mukaisesti tai kaivantojen täytöissä kaivupaikalla, mikäli ne ovat rakennusteknisesti hyödynnettävissä. Mikäli haitta-aineita sisältäviä maa-aineita aiotaan hyödyntää jossain muualla, mutta kuitenkin päätöksen alaisen kiinteistön alueella, on hyödyntämispaikat esitettävä hyvissä ajoin erikseen hyväksyttäväksi ELY-keskukselle.

Maa-ainesten kuljettaminen ja kuormaus

5. Pilaantuneet maa-ainekset on toimitettava käsiteltäväksi paikkaan tai laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisten jätteiden käsittely ja vastaanotto. Kaikkien puhdistustyömaalta pois kuljetettavien maiden

haitta-ainepitoisuudet tulee olla edustavasti ja riittävän laadukkaasti selvitetty ennen niiden pois kuljettamista. Lisäksi kaikkien puhdistustyömaalta pois kuljetettavien maamassojen, ja muiden jätteiden sijoituspaikat on ilmoitettava ELY-keskukselle ja Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen töiden aloittamista. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Kuljetettaessa kosteita ja valuvia maamassoja tulee kuljetuskaluston olla riittävän tiiviitä, jottei kuljetuksissa pääse valumaan haitallisia aineita ympäristöön. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneen maan haltijan velvollisuus on laatia jätelain (646/2011) 121 §:n mukainen siirtoasiakirja ja huolehtia, että pilaantuneita maita siirrettäessä se on kuljetusten mukana. Jätteen luokiteltua pilaantunutta maata saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain 94 §:n mukaisesti rekisteröityneille toimijoille.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

6. Kaivannoista poistettavan ja paikoilleen jätettävän maa-aineksen rajapinnasta on otettava riittävä määrä kontrollinäytteitä määräyksessä 10 täsmennetyllä tavalla. Näytteenoton ja näytteiden tulee edustaa laadultaan, pinta-alaltaan ja massamäärältään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti tutkittavaa maaperän tilaa. Mikäli puhdistuksessa ei ole päästy määräyksessä 1 asetettuihin puhtaustasoihin, maahan jääneen pilaantuneen alueen sijainti on esitettävä kartalla sekä esitettävä arvio maaperään jääneiden haitallisten aineiden aiheuttamista ympäristö- ja terveysriskeistä ja maaperän puhdistustarpeesta.

Laboratorioon toimitettavien maanäytteiden ja tarvittaessa vesinäytteiden analysointi tulee tapahtua akkreditoidussa laboratoriossa.

Vastuuhenkilöt ja töiden aloittaminen

7. Puhdistustyölle on nimettävä valvoja, jolla on tarvittava kokemus ja pätevyys pilaantuneen maaperän puhdistukseen ja puhdistustöiden valvontaan. Valvojan nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava ennen töiden aloittamista ELY-keskukselle ja Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Valvojan tulee laatia työn alussa pöytäkirja, johon kirjataan muun muassa urakoitsijan yhteystiedot, työturvallisuusasiat ja kalustotiedot. Asiakirjaa tulee täydentää ja ylläpitää puhdistustyön aikana.

Poikkeuksellisista tilanteista

8. Työn aikana ilmenevistä poikkeuksellisista tapahtumista on viipymättä ilmoitettava ELY-keskukselle ja Kemin kaupungin

ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli häiriötilanteesta voi aiheutua onnettomuusriski tai terveyshaittaa, tapauksesta on ilmoitettava myös Lapin pelastuslaitokselle. Toiminnanharjoittajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen ja haittojen torjumiseksi.

Kirjanpito, puhdistuksen laadunvalvonta, tarkkailu ja raportointi

9. Puhdistustyön aikana tulee pitää työmaapäiväkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja puhdistuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Päiväkirjat on säilytettävä vähintään kolmen (3) vuoden ajan ja ne on pyynnöstä esitettävä ELY-keskukselle tai Kemian kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
10. Puhdistustavoitteiden toteutumista on töiden aikana tarkkailtava asianmukaisilla kenttämittauksilla ja näytteenotolla. Näytteenoton laadukkuus ja edustavuus on varmistettava laboratorioanalyysien. Kenttätietien ja laboratoriotulosten keskinäinen eroavaisuus on otettava huomioon pilaantuneen maa-aineksen kaivun ohjauksessa. Näytteenottotarkkailussa on määritettävä vähintään määräyksessä 1 esitetyt haitta-aineet. Puhdistusalueen katsotaan rajautuneen, kun laboratorioanalyysillä varmistetut tarkkailutulokset alittavat määräyksessä 1 esitetyt ohjeet.
11. Pilaantuneisuusselvityksen sekä puhdistuksen yhteydessä otettujen näytteiden analyysitulosten ja muiden työaikaisten havaintojen perusteella on toiminnanharjoittajan esitettävä tarvittaessa selvitys puhdistettavan alueen jatkotarkkailu- ja puhdistustarpeesta.
12. Puhdistustyön loppuraportti on toimitettava ELY-keskukselle ja Kemian kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta. Loppuraportissa on vähintään esitettävä:
 - yhteenvetotaulukko, jossa on esitetty kiinteistöillä tehtyjen puhdistustoimien aikana otettujen seuranta- ja jäännösnäytteiden havainnot, maalaji, kenttä- ja laboratoriotulokset, näytteen edustaman alueen pinta-ala ja/tai massamäärä
 - laboratorion analyysitulokset,
 - toteutuneiden kaivantojen laajuus ja syvyys sekä sijainti koordinaatistoon (ETRS-TM35FIN) sidotulla kartalla,
 - näytepisteiden sijainti (ETRS-TM35FIN -koordinaatisto),
 - selvitys kaikkien kaivannoista poistettujen maa-ainesten laadusta, määrästä, käsittelystä ja sijoituspaikasta,
 - tarvittaessa määräyksessä 6 mainittu riskiarvio ja määräyksessä 11 mainittu selvitys jatkotarkkailu- ja puhdistustarpeesta ja
 - työmaakokousten pöytäkirjat/muistiot

Päätöksen ja määräysten perustelut

Yleiset perustelut

ELY-keskus katsoo, että pilaantuneen maaperän puhdistaminen ilmoituksessa esitetyllä tavalla ja tässä päätöksessä annettuja määräyksiä noudattaen täyttää ympäristönsuojelulaissa pilaantuneen maaperän puhdistamiselle asetetut vaatimukset eikä puhdistustyöstä tai kiinteistön maaperästä aiheudu jatkossa terveyshaittaa tai vaaraa ympäristölle. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan haitta-aineita sisältävien maa-ainesten hyödyntäminen suunnitelmallisesti säästää neitseellisiä luonnonvaroja, edistää kiertotaloutta ja vähentää ympäristöön kohdistuvia päästöjä muun muassa maa-aineskuljetusten osalta.

Määräyskohtaiset perustelut

Päätöksessä mainitut määräykset ovat tarpeen terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Puhdistustavoitteeksi on määrätty kiinteistön alueelle valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) ylemmät ohjearvot haitta-ainepitoisuuksille. ELY-keskus on ottanut puhdistustasoja määrittäessään huomioon alueen nykyisen kaavoituksen ja käyttötarkoituksen kiinteistöllä. Puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää eikä toiminnasta ennakolta arvioiden aiheudu ympäristön muuta pilaantumista tai sen vaaraa. Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaisille toimitetaan tieto puhdistustöiden suunnitellusta aloitusajankohdasta ennen töiden aloittamista (määräys 1).

Pilaantuneiden massojen käsittelystä, varastoinnista, maa-ainesten hyötykäytöstä, kuljetuksesta, kuormauksesta ja edelleen toimittamisesta on tarpeen antaa määräykset, ettei puhdistustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa pilaantuneiden massojen aiheuttamaa lisäpilaantumista puhdistettavalla kiinteistöllä ja naapurikiinteistöillä estetään muun muassa oikeanlaisen kuljetuskaluston valinnalla ja välivarastoitavien massojen peittämisellä (määräykset 2-5).

Puhdistustoimien aikaisilla kontrollinäytteillä saadaan tietoa puhdistuksen etenemisestä ja riittävydestä. Näytteenotto ja näytteiden on edustettava mahdollisimman laadukkaasti, hyvin ja tarkoituksenmukaisesti puhdistettavaa aluetta. Tarkkailulla varmistetaan, että alueet puhdistetaan määräyksessä 1 annettujen ohjearvojen mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on pystyttävä

osoittamaan, että puhdistustyöt on tehty riittävässä määrin ja tämän päätöksen mukaisesti. Siinä tapauksessa, että tavoitetta ei saavuteta, on pystyttävä arvioimaan riskit ja mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve (määräys 6).

Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että puhdistus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa (määräys 7).

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi (määräys 8).

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa, laadun valvontaa, tarkkailua ja raportointia. Puhdistustöiden onnistumisen kannalta on tärkeää, että käsiteltävien massojen ominaisuuksista, puhdistuksen etenemisestä ja puhdistuksen riittävydestä saadaan luotettavaa tietoa. Tarkkailu on tarpeen myös haitallisten ympäristövaikutusten estämiseksi. Tarkkailulla saatavan tiedon avulla varmistetaan, että puhdistustöille asetetut tavoitteet saavutetaan pysyvästi ja tarvittaessa pystytään tehostamaan puhdistustöiden ympäristönsuojelutoimia sekä arvioimaan mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve. Kaivutyötä ohjataan pääasiassa paikan päällä tehtävin kenttämittauksin ja havainnoin. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi kaivantojen tarkistusvelvoite näytteenotoin on tarpeen. Laboratoriotulosten odottaminen varmistaa päätöksessä asetetun puhdistustason saavuttamisen.

Puhdistustyön aikana ja sen jälkeen on pystyttävä varmistamaan ja osoittamaan, että puhdistettava alueen lisäksi pilaantuneiden maiden välivarastointialueen alapuolinen maaperä on puhdistettu riittävässä määrin ja tämän päätöksen mukaisesti sekä arvioimaan mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve (määräykset 9-12).

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §

Hallintolaki (434/2003)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025.

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on **1280 €**.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 80 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 16 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Valvontatoimenpiteitä koskeva lasku lähetetään vuosittain.

Valvontatoimenpiteet:

alle 6 tuntia 198 €, 6-13 tuntia 510 €, 14-27 tuntia 1 524 € ja 28-41 tuntia 2310 €.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Ilmoituksen tekijälle (sähköisesti)

Tiedoksi

Kiinteistön omistaja
Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä ELY-keskuksen ja Kemin kaupungin verkkosivuilla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Päätöksen on esitellyt ympäristötarkastaja Kati Anttila ja ratkaissut ylitarkastaja Vesa-Matti Määttä.

Liitteet

- Liite 1. Valitusosoitus
- Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta
- Liite 3. Tutkimuspistekartta
- Liite 4. Hyötykäyttösuunnitelma

LIITE 1.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) mukaisesti hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa 310 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään erikseen niistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuomioistuinmaksulaki: <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/2015/1455>

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla annettu oikeusministeriön asetus (1020/2024) maksujen tarkistamisesta on tullut voimaan 1.1.2025. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2024/1020>

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä. Jos tiedoksianto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta. Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona, kuten viranomaisen sähköisestä järjestelmästä, päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamasta järjestelmästä. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Jos tiedoksianto toimitetaan yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksenalainen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- mahdolliset asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä toimii muu kuin asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa:

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite Korsholmanpuistikko 43

Postiosoite PL 204

65101 Vaasa

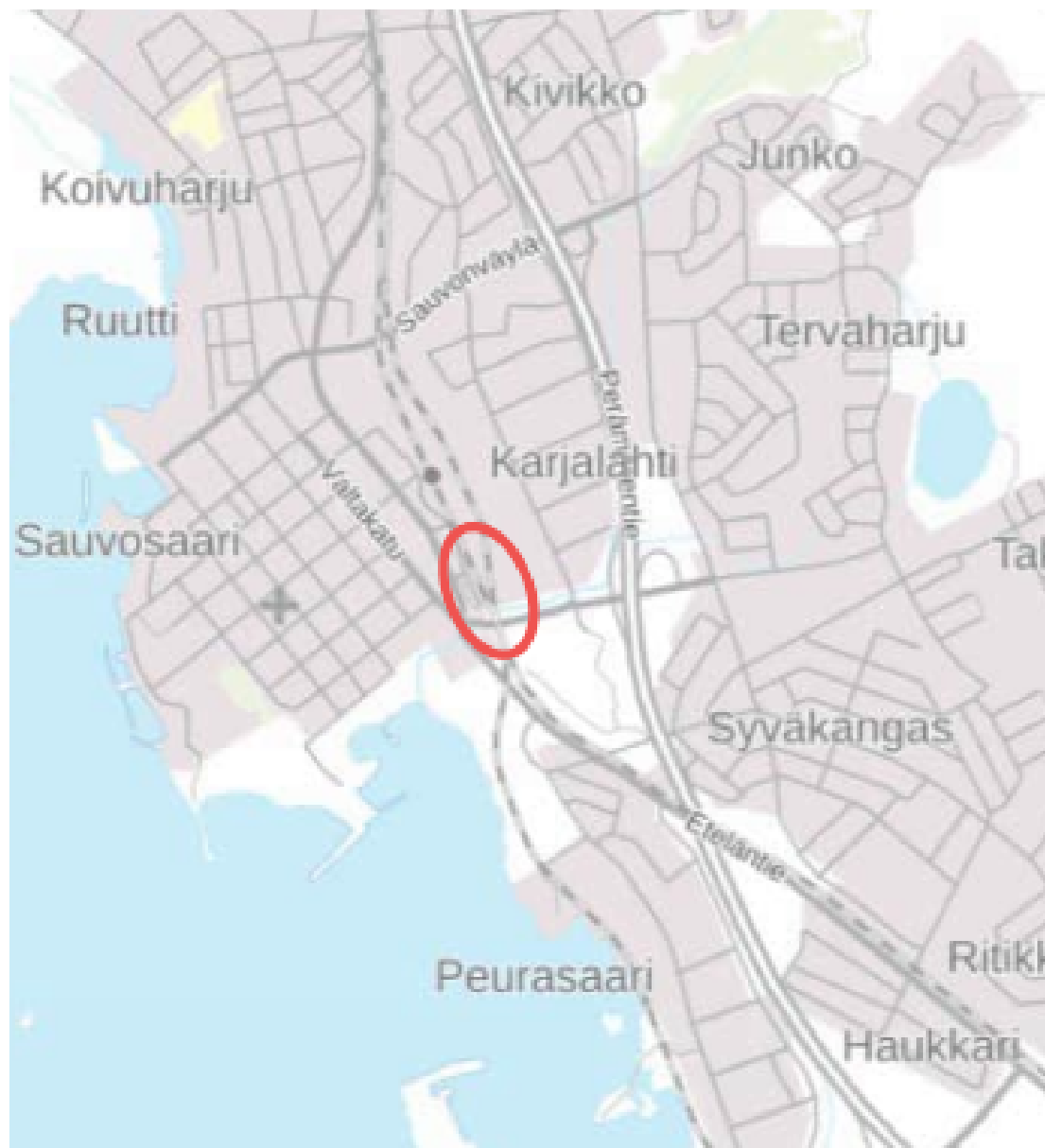
Vaihde 029 56 42611, Kirjaamo 029 56 42780

vaasa.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>

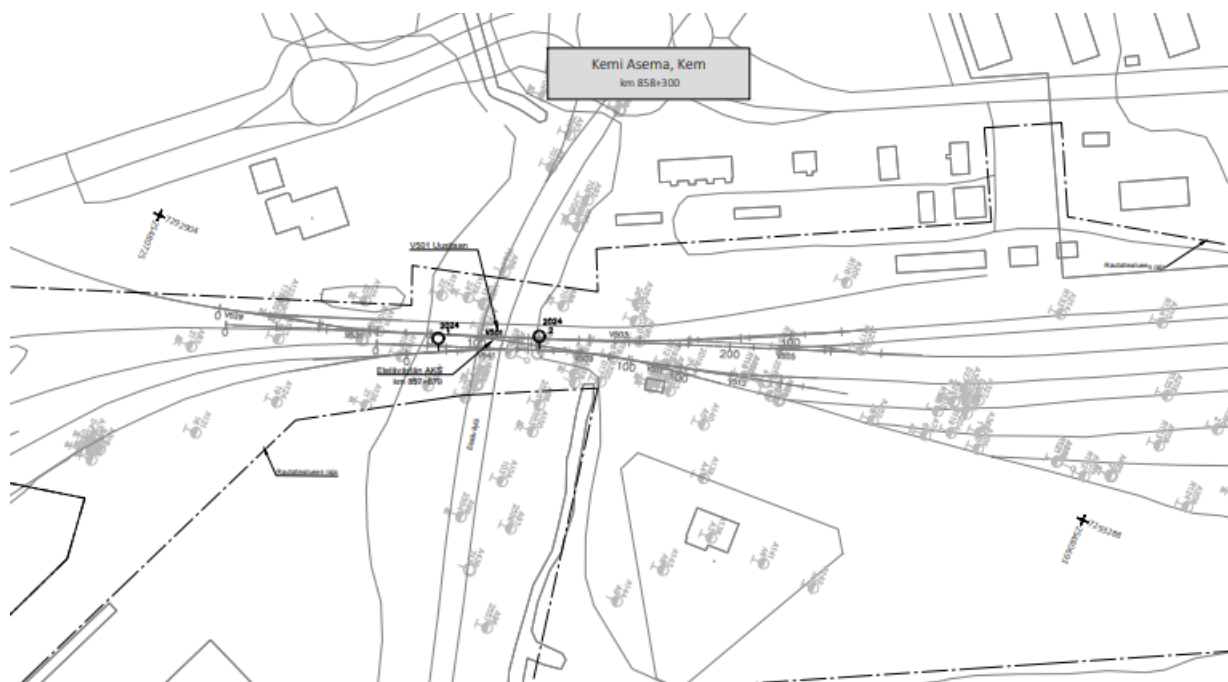
LIITE 2.

PUHDISTETTAVAN ALUEEN SIJAINTIKARTTA

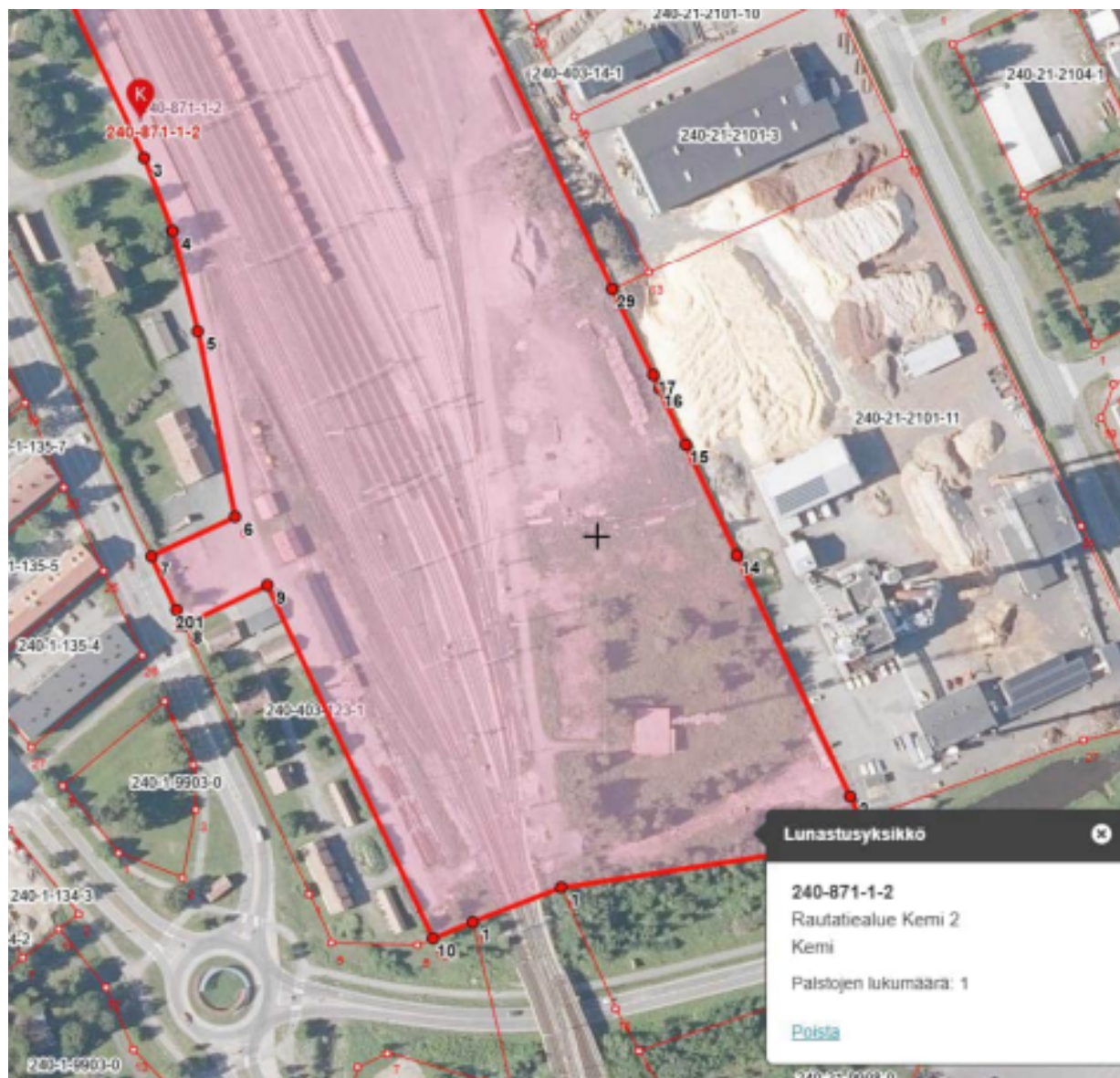
LIITE 3.

TUTKIMUSPISTEKARTTA

LIITE 4.

HYÖTYKÄYTTÖSUUNNITELMA

Tämä asiakirja LAPELY/3740/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/3740/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Määttä Vesa-Matti 12.09.2025 08:07

Esittelijä Anttila Kati 12.09.2025 07:57